

ΚΩΔΙΚΑΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ:

Ένα νέο θεσμικό πλαίσιο συναλλαγής πολιτών και επιχειρήσεων με το Δημόσιο

Ο Ν. 4727/2020 (ΦΕΚ Α' 184/23.09.2020)¹ στοχεύει στην κωδικοποίηση και επικαιροποίηση της νομοθεσίας για την ψηφιακή διακυβέρνηση στο δημόσιο τομέα και ως εκ τούτου στη συγκρότηση της απαιτούμενης βάσης πάνω στην οποία θα εξελιχθεί το Ψηφιακό Κράτος την επόμενη δεκαετία («Ψηφιακή Ελλάδα»). Όπως απέδειξε, άλλωστε και η πρόσφατη εμπειρία από τη διαχείριση των συνεπειών της πανδημίας του Covid -19, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και οι κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την αδιάλειπτη λειτουργία κράτους και οικονομίας ακόμα και σε ακραίες συνθήκες κρίσεων.

Ο νέος Κώδικας εκσυγχρονίζει το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο, θεσπίζοντας σαφείς και ενιαίους κανόνες για την προώθηση της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας, της αρχής της ισότητας και της προσβασιμότητας για όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, μέσα από σύγχρονες διαδικασίες που περιορίζουν σημαντικά, αν όχι εκμηδενίζουν, φαινόμενα αυθαιρεσίας, παράνομης συναλλαγής και γραφειοκρατίας. Ειδικότερα, η παροχή της δημόσιας υπηρεσίας αποπροσωποποιείται και καταγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες διεκπεραίωσης, ώστε να είναι εφικτός ο έλεγχος της ποιότητας και της νομιμότητάς τους. Συγχρόνως, ο νέος Κώδικας έχει

¹ Ν. 4727/2020 (ΦΕΚ Α' 184/23.09.2020) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει μετά τις πρόσφατες τροποποιήσεις του (ως προς τα άρθρα 5 παρ. 4 και 6 παρ. 3) με το άρθρο 67 παρ. 1 και 2 αντίστοιχα του Ν. 4761/2020 (ΦΕΚ Α' 248/13.12.2020) και ακολούθως (ως προς το άρθρο 58) με το άρθρο 164 του Ν. 4808/2021 (ΦΕΚ Α' 101/19.06.2021), (ως προς τα άρθρα 57, 90, 94 και 107 παρ. 54 και 56) με τα άρθρα 36, 37, 47, 50 και 52 του Ν. 4821/2021 (ΦΕΚ Α' 134/31.07.2021) και (ως προς τα άρθρα 26 παρ. 4 και 107 παρ. 17) με το άρθρο 69 του Ν. 4830/2021 (ΦΕΚ Α' 169/18.09.2021).

έντονο αναπτυξιακό χαρακτήρα, καθώς -πέραν των αμιγώς αναπτυξιακών διατάξεων (π.χ. για τα ανοικτά δεδομένα)- η απελευθέρωση των τεχνολογικών δυνατοτήτων της δημόσιας διοίκησης μειώνει τα διοικητικά βάρη προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και ενδυναμώνει το ΑΕΠ της χώρας. Ο Ν. 4727/2020 ρυθμίζει, επίσης, την ηλεκτρονική επικοινωνία και ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα, συμβάλλοντας στη μείωση αφενός του λειτουργικού κόστους (π.χ. ως προς τη δαπάνη διακίνησης, αναπαραγωγής των εγγράφων κλπ) αφετέρου του απαιτούμενου χρόνου για την ολοκλήρωση των διαδικασιών (άρθρα 17 - 21 του Ν. 4727/2020, ενδοδιοικητική οργάνωση ψηφιακής διακυβέρνησης).

Ωs προς τη δομή και το περιεχόμενο, ο Ν. 4727/2020 που θεσπίζει τον νέο Κώδικα, αποτελείται από 237 άρθρα και υποδιαιρείται σε 4 Μέρη, ως ακολούθως: Α' Μέρος: Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Κεφάλαια Α' - ΙΣΤ', άρθρα 1 - 108), Β' Μέρος: Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (άρθρα 109-233), Γ' Μέρος: Λοιπές Διατάξεις (άρθρα 234, 235), Δ' Μέρος: Γενικές Διατάξεις (άρθρα 236, 237). Τα κεφάλαια Η' και Ι' του Α' Μέρους ενσωματώνουν στο ελληνικό δίκαιο δύο (2) Οδηγίες: Ειδικότερα, το Κεφάλαιο Η' (άρθρα 36-47) ενσωματώνει την Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Οκτωβρίου 2016, σχετικά με την προσβασιμότητα των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα, ενώ το Κεφάλαιο Ι (άρθρα 59 - 74) αφορά στην ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20^{ης} Ιουνίου 2019, για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Τέλος, το Β' Μέρος του νόμου ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Οι ειδικότερες αρχές και κατευθύνσεις της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, καθώς και οι επιμέρους δράσεις και παρεμβάσεις που θα υλοποιήσουν τον ψηφιακό

μετασχηματισμό ανά τομέα της ελληνικής οικονομίας² αποτυπώνονται, με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού, η οποία έχει πενταετή ορίζοντα και επικαιροποιείται ετησίως, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες και τις τεχνολογικές εξελίξεις (άρθρο 5 του Ν. 4727/2020). Η νέα εθνική στρατηγική συνοψίζεται σε επτά στόχους που είναι οι ακόλουθοι:

- Η ασφαλής, γρήγορη και αξιόπιστη πρόσβαση στο διαδίκτυο για όλους, ώστε να μπορεί κάθε πολίτης να εργαστεί με ταχύτητα, ασφάλεια και αξιοπιστία.
- Ένα ψηφιακό κράτος, που προσφέρει καλύτερες ψηφιακές υπηρεσίες στους πολίτες σε όλα τα γεγονότα της ζωής τους.
- Η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων όλων των πολιτών.
- Η διευκόλυνση μετατροπής κάθε ελληνικής επιχείρησης σε ψηφιακή επιχείρηση.
- Η στήριξη και ενίσχυση της ψηφιακής καινοτομίας.
- Η παραγωγική αξιοποίηση των δεδομένων του δημοσίου.
- Η ένταξη των σύγχρονων τεχνολογιών σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Οι κύριες κατευθυντήριες αρχές για την επιτυχή υλοποίηση των ανωτέρω επτά στόχων είναι, κυρίως, οι ακόλουθες:

- **«Υπηρεσίες ψηφιακές εξ ορισμού»** ως, κατ' εσχόλην, προτιμώμενη επιλογή για κάθε αλληλεπίδραση του κράτους με τους πολίτες. Ο πολίτης σταματά να προσκομίζει έγγραφα που τον αφορούν, εφόσον παράγονται από πληροφορικά συστήματα φορέων του δημοσίου. Εξάιρεση αποτελούν οι περιπτώσεις πολιτών που δεν διαθέτουν πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα ή που επιθυμούν να

² Παιδεία, Υγεία και Αξιοπρεπής Διαβίωση, Εργασία και Κοινωνικές Υποθέσεις, Δικαιοσύνη, Πολιτισμός, Αθλητισμός, Περιβάλλον και Ενέργεια, Τομείς Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, Ψηφιακός μετασχηματισμός πόλεων και κοινοτήτων, Ανάπτυξη και Καινοτομία, Τομείς Οικονομικών, Μεταφορές και Υποδομές, Ναυτιλία και Νησιωτική Πολιτική, Αγροτική Ανάπτυξη και Τρόφιμα, Τουρισμός, Εξωτερική Πολιτική, Μετανάστευση και Άσυλο.

επικοινωνούν με φυσικό τρόπο με τους φορείς του δημοσίου. Στο πλαίσιο της παρούσας αρχής επιδιώκεται και η συνεχής βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των πολιτών.

- **Αρχή «μόνον άπαξ» - Πολιτο-κεντρική προσέγγιση για υπηρεσίες φιλικές προς τον χρήστη:** Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλουν «μόνο μια φορά» τις απαιτούμενες πληροφορίες, εκτός των περιπτώσεων στοιχείων που χρήζουν επικαιροποίησης. Οι φορείς του δημοσίου προβαίνουν σε περαιτέρω εσωτερική χρήση των ως άνω στοιχείων, τηρουμένων βεβαίως δεόντως των κανόνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η ηλεκτρονική επικοινωνία και συναλλαγή των πολιτών με τους φορείς του δημοσίου κατοχυρώνεται ως δικαίωμα των φυσικών προσώπων απορρέον και από τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 5^Α (δικαίωμα πληροφόρησης) και εξασφαλίζει την άσκηση και άλλων δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα.
- **Ψηφιακές υπηρεσίες με προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση μέσω νέων κινητών συσκευών,** ακολούθως μέσω υπολογιστών και τέλος με τηλεφωνικές κλήσεις, ταχυδρομικά ή με φυσική παρουσία στα ΚΕΠ για όσους δεν έχουν πρόσβαση στις ψηφιακές υπηρεσίες.
- **Κατάργηση των αποκλεισμών και καθολική προσβασιμότητα** από ευπαθείς ομάδες, άτομα με αναπηρία, άτομα τρίτης ηλικίας και αλλοδαπούς. Θεσμοθετείται και δρομολογείται η δίγλωσση πρόσβαση στις ψηφιακές υπηρεσίες (πιθανώς με τη χρήση συστημάτων αυτόματης μετάφρασης) και διευκολύνεται η διασυνοριακή εξυπηρέτηση των πολιτών.
- **Αξιοπιστία και εμπιστοσύνη** με έμφαση στην ευχρηστία, τη συνεχή και αδιάλειπτη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών, τον σεβασμό και την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής.
- **Ανοικτότητα και ενίσχυση της διαφάνειας,** η οποία επιτυγχάνεται, κυρίως, μέσω της αυτόματης ενημέρωσης πολιτών και επιχειρήσεων για κάθε πρόσβαση ή αλλαγή αφορά στα δεδομένα τους.

- **Ανάπτυξη ασφαλούς λογισμικού και συστημάτων**, Υιοθέτηση ανοικτών και συμμετοχικών διαδικασιών για την αξιολόγηση και τον σχεδιασμό ψηφιακών υπηρεσιών
- **Απλούστευση διαδικασιών** υπό τον κεντρικό και οριζόντιο συντονισμό της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η απλούστευση των διαδικασιών προηγείται της ψηφιοποίησης αυτών, καθώς στόχος δεν μπορεί να είναι η ψηφιοποίηση της γραφειοκρατίας του κράτους.

Οι πιο σημαντικές καινοτομίες του Ν. 4727/2020 που αφορούν άμεσα τον πολίτη και τις επιχειρήσεις, όπως εξειδικεύονται περαιτέρω **στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 - 2025** (ΦΕΚ Β' 2894/05.07.2021), είναι οι ακόλουθες:

1. **Θεσμοθέτηση Προσωπικού Αριθμού (Π.Α.)** (Κεφάλαιο Γ', άρθρο 11): Καθιερώνεται Προσωπικός Αριθμός (Π.Α.), ο οποίος αποτελεί υποχρεωτικό στοιχείο για την επαλήθευση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα. Η επαλήθευση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων πραγματοποιείται με τον συνδυασμό του Π.Α. και των στοιχείων φυσικής ή ηλεκτρονικής ταυτοποίησης. Ο Π.Α. αποτελείται από δώδεκα (12) αλφαριθμητικά στοιχεία, εκ των οποίων τουλάχιστον τα εννέα (9) τελευταία είναι αριθμητικά, και χορηγείται άπαξ στο φυσικό πρόσωπο, ενώ δεν μεταβάλλεται και απενεργοποιείται με τον θάνατο ή την κήρυξη σε αφάνεια του φυσικού προσώπου. Κριτήρια για την απόδοση Π.Α. είναι είτε τα κριτήρια για τη λήψη Α.Φ.Μ. είτε τα κριτήρια για τη λήψη Α.Μ.Κ.Α., ο οποίος λαμβάνεται κατά τη γέννηση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Τα εννέα (9) τελευταία αριθμητικά στοιχεία του Π.Α. αποτελούν τον Α.Φ.Μ. του φυσικού προσώπου. Σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 107 του Ν. 4727/2020, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και ύστερα από γνωμοδότηση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα της διαδικασίας χορήγησης του Π.Α., καθώς και οι μηχανισμοί ασφαλείας σχετικά με την πρόληψη και

την αντιμετώπιση των κινδύνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων. Η καθιέρωση Π.Α. αποτελεί μεγάλη τομή στη διαδικασία απλοποίησης και αυτοματοποίησης των διαδικασιών ταυτοποίησης του κάθε φυσικού προσώπου. Διευκολύνεται και απλοποιείται έτσι η διαλειτουργικότητα των διαφορετικών ψηφιακών συστημάτων του δημόσιου τομέα, δεδομένου ότι στο άμεσο μέλλον ο Π.Α. θα αποτελεί τον μοναδικό αριθμό που θα καλείται να χρησιμοποιεί ο κάθε πολίτης για τη συντριπτική πλειονότητα των συναλλαγών του με δημόσιους φορείς. Κατ' αυτόν τον τρόπο, εξαλείφεται το φαινόμενο ένα φυσικό πρόσωπο να εμφανίζεται «με πολλά πρόσωπα» έναντι του Δημοσίου.

2. Θεσμοθέτηση διαδικασιών έκδοσης, διακίνησης, πρωτοκόλλησης, αρχειοθέτησης και αποδεικτικής ισχύος των ηλεκτρονικών εγγράφων (δημόσιων ή ιδιωτικών) και των εκτυπώσεών τους (Κεφάλαιο Δ', άρθρα 12-16)³, η οποία αποτελεί αντικείμενο χωριστής εισήγησης.

3. Ενίσχυση του ρόλου της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (Ε.Ψ.Π.) της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr) για την ψηφιακή εξυπηρέτηση των πολιτών (Κεφάλαιο ΣΤ', άρθρα 22-33), η οποία αποτελεί αντικείμενο χωριστής εισήγησης.

4. Θεσμοθέτηση ηλεκτρονικής υπηρεσίας συστημένης παράδοσης (Κεφάλαιο Θ', άρθρο 51): Προβλέπεται η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπηρεσία συστημένης παράδοσης που αποτελεί το ηλεκτρονικό συστημένο ταχυδρομείο, κατ' αναλογία με το συστημένο ταχυδρομείο για τα έντυπα έγγραφα. Στόχος της ρύθμισης είναι να αποτελέσει η ανωτέρω ηλεκτρονική υπηρεσία ένα ασφαλές ηλεκτρονικό «κανάλι επικοινωνίας» του Δημοσίου με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

³ Ως προς τη ρύθμιση τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, βλ. την υπ' αριθ. 32256 ΕΞ 2021/15.09.2021 απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας «*Διαδικασία επικύρωσης της εκτύπωσης ηλεκτρονικών δημόσιων και ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων και νομική ισχύς*» (ΦΕΚ Β» 4651/08.10.2021).

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗ

- **Ενίσχυση του συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης:** Το σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης αποτελεί ένα από τα πλέον ολοκληρωμένα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ωστόσο, σχεδιάζεται η ανάπτυξη της διαλειτουργικότητας με τα πληροφοριακά συστήματα των νοσοκομείων, ώστε να συμπεριληφθούν στο σύστημα και τα φάρμακα που συνταγογραφούνται σε αυτά. Επίσης, προωθείται, εκτός από την άυλη συνταγογράφηση φαρμάκων και το άυλο παραπεμπτικό για εξετάσεις (εργαστηριακές, απεικονιστικές κλπ), καθώς και η άυλη συνταγή για την προμήθεια αναλωσίμων (π.χ. ταινιών μέτρησης σακχάρου).
- **Ολοκλήρωση του Ατομικού Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας (ΑΗΦΥ):** Στην παρούσα φάση, ο Ατομικός Ηλεκτρονικός Φάκελος περιλαμβάνει πληροφορίες για: α) την ηλεκτρονική συνταγογράφηση, β) τις νοσηλείες σε μονάδες δευτεροβάθμιας περίθαλψης, γ) τις επισκέψεις στον οικογενειακό και σε ιδιώτες γιατρούς. Ωστόσο, έχει ενεργοποιηθεί για μικρό ποσοστό πολιτών και ο βαθμός ενημέρωσής του από γιατρούς επαγγελματίες υγείας είναι πολύ χαμηλός. Στο πλαίσιο ενός μεσοπρόθεσμου σχεδιασμού, στον ΑΗΦΥ θα τηρούνται το συνοπτικό ιστορικό υγείας, ένα αρχείο εγγράφων που θα περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τα εξιτήρια των νοσοκομείων, τα αποτελέσματα των εργαστηριακών και ακτινοδιαγνωστικών εξετάσεων από το σύνολο των ιδιωτικών και δημόσιων παρόχων, καθώς και τις εκτελεσμένες ιατρικές συνταγές φαρμάκου. Επίσης, θα δημιουργηθεί **ψηφιακή κάρτα υγείας** (σε μορφή εφαρμογής για κινητά), ώστε να παρέχεται σε κάθε πολίτη πρόσβαση στον ΑΗΦΥ με κωδικούς που θα παίρνει ο ίδιος από το σύστημα και όχι μόνο από τον οικογενειακό γιατρό του, όπως ισχύει έως σήμερα. Τέλος, ο ΑΗΦΥ θα διασφαλίζει την προστασία

των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας του ασθενούς μέσω του κατάλληλου σχεδιασμού, τηρώντας υψηλές προδιαγραφές τεχνικών και οργανωτικών μέτρων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

- **Επέκταση του εθνικού δικτύου τηλεϊατρικής:** Στόχος της πρότασης είναι η ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας όλων των κατοίκων της χώρας, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους. Το Εθνικό Δίκτυο Τηλεϊατρικής καλύπτει πλέον το σύνολο σχεδόν της νησιωτικής χώρας και προς το παρόν περιορίζεται σε επικοινωνία ιατρού προς ιατρό (υπηρεσίες τηλε-εμπειρογνωμοσύνης). Προτείνεται αφενός η γεωγραφική εξάπλωσή του στις δυσπρόσιτες περιοχές της ηπειρωτικής χώρας αφετέρου η επέκτασή του σε επικοινωνία μεταξύ ιατρού - ασθενή. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην τηλεπαρακολούθηση ευπαθών ομάδων και χρονίως πασχόντων, για την υποστήριξή τους μέσω προσωπικών συσκευών και την αυτοεξυπηρέτησή τους σε ό,τι αφορά μετρήσεις που αφορούν την υγεία τους και τη λήψη της αγωγής τους. Παράλληλα, προτείνεται η επέκταση των υπηρεσιών Τηλεσυμβουλευτικής (που αναπτύχθηκε αρχικά για την παρακολούθηση των ασθενών COVID 19 σε κατ' οίκον περιορισμό) στην παρακολούθηση χρονίως πασχόντων. Ιδιαίτερα χρήσιμη θα είναι η εφαρμογή στο πεδίο της Ψυχιατρικής – Παιδοψυχιατρικής. Τέλος, προτείνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση συστήματος Online Consultation, προσβάσιμου μέσω φορητών συσκευών, μέσω του οποίου οι πολίτες (χωρίς σοβαρά προβλήματα υγείας) θα μπορούν να περιγράψουν την κατάσταση της υγείας τους και να λαμβάνουν αυτοματοποιημένα συμβουλές υγείας, με στόχο τον περιορισμό των επισκέψεων στις Μονάδες Υγείας και την αποσυμφόρηση των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών.
- **Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ραντεβού για δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Εξωτερικά Ιατρεία:** Στόχος είναι η διαμόρφωση μιας

ενιαίας πλατφόρμας ηλεκτρονικού και τηλεφωνικού ραντεβού σε εθνικό επίπεδο, η οποία: α) θα διευκολύνει τον πολίτη στην αναζήτηση του ραντεβού παρέχοντάς του εικόνα της συνολικής διαθεσιμότητας στην ειδικότητα και τη γεωγραφική περιοχή που τον ενδιαφέρει, β) θα καταργεί τις υπέρογκες χρεώσεις των πολιτών για τηλεφωνικές κλήσεις (υπάρχει πλήθος καταγγελιών τόσο από πολίτες όσο και από τον Συνήγορο του Πολίτη και τον Συνήγορο του Καταναλωτή). Για να επιτευχθεί αυτό, σχεδιάζεται: α) **Η επέκταση του υπάρχοντος συστήματος Ηλεκτρονικού Ραντεβού** (που εξυπηρετεί σήμερα μέρος των δομών ΠΦΥ) στα Εξωτερικά Ιατρεία των Νοσοκομείων, ώστε, μέσα από ένα ενιαίο περιβάλλον, ο πολίτης να έχει στη διάθεσή του όλες τις εναλλακτικές προτάσεις ραντεβού, για να κάνει τη βέλτιστη επιλογή, β) Η διαμόρφωση νέου συμβατικού πλαισίου για τηλεφωνικές υπηρεσίες ορισμού ραντεβού με την **ελάχιστη δυνατή οικονομική επιβάρυνση** για τον πολίτη (αστική χρέωση).

6. ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

- **Πλατφόρμα my OAEDlive:** Τον Δεκέμβριο του 2020 τέθηκε σε λειτουργία ένα νέο κανάλι επικοινωνίας του ΟΑΕΔ με τους πολίτες. Πρόκειται για το myOAEDlive, την ψηφιακή πλατφόρμα μέσω της οποίας ο πολίτης μπορεί να κάνει κράτηση και να εξυπηρετηθεί με τηλεδιάσκεψη από εξειδικευμένο υπάλληλο του ΟΑΕΔ. Για πρώτη φορά, άνεργοι και επιχειρήσεις μπορούν να προγραμματίζουν ραντεβού σε συγκεκριμένη μέρα και ώρα, προκειμένου να εξυπηρετηθούν από το εξειδικευμένο προσωπικό του ΟΑΕΔ **μέσω τηλεδιάσκεψης (βιντεοκλήσης)**, αποφεύγοντας την προσέλευση στα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ2). Η υπηρεσία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση myoaedlive.gov.gr, όπου ο πολίτης μπορεί να ενημερωθεί για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και χρησιμοποιώντας τους προσωπικούς κωδικούς taxisnet, να επιλέξει την υπηρεσία που τον ενδιαφέρει, την ημερομηνία και την ώρα που επιθυμεί και να δώσει τα στοιχεία επικοινωνίας του ίδιου ή

τρίτου προσώπου που θα συμμετέχει στην τηλεδιάσκεψη. Η χρήση του myOAEDlive είναι ιδιαίτερα απλή για τον χρήστη, χωρίς να απαιτούνται υψηλές ψηφιακές δεξιότητες. Κατά την κράτηση του ψηφιακού ραντεβού ζητείται η καταχώρηση των στοιχείων του/της ενδιαφερόμενου/ης (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, email, τηλέφωνο). Κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης απαιτείται η επίδειξη εγγράφων ταυτοποίησης.

Εκτός από τη διευκόλυνση στους πολίτες που δεν έχουν πρόσβαση στις κατά τόπους υπηρεσίες λόγω περιορισμών COVID-19, το myOAEDlive φιλοδοξεί να κάνει προσιτή την εξυπηρέτηση πολιτών που είτε δεν γνωρίζουν ελληνικά, είτε ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (άνεργοι με αναπηρίες ΑμεΑ, απεξαρτημένοι κ.α.). Σε συνεργασία με το Ίδρυμα Κωφών παρέχεται η δυνατότητα διερμηνείας στην ελληνική νοηματική γλώσσα/ χειλανάγνωση, ενώ σε συνεργασία με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και άλλους μη κρατικούς φορείς παρέχεται διερμηνεία σε άλλες γλώσσες.

- **Ψηφιακή Απονομή Σύνταξης «ΑΤΛΑΣ»:** Η υπηρεσία ψηφιακής απονομής σύνταξης «ΑΤΛΑΣ» αυτοματοποιεί την υφιστάμενη πολύμηνη και δαιδαλώδη διαδικασία και τη μετατρέπει σε μια απλή ολιγόλεπτη ηλεκτρονική συναλλαγή. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός λαμβάνει χώρα σε δύο επίπεδα: α) στον τρόπο που διασυνδέονται οι υπηρεσίες μεταξύ τους (διαλειτουργικότητα του e-ΕΦΚΑ με τους φορείς που εκδίδουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά), β) στον τρόπο που διασυνδέεται ο πολίτης με τις υπηρεσίες (υποβολή αίτησης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του συστήματος «ΑΤΛΑΣ»). Η υλοποίηση περιλαμβάνει τέσσερις (4) φάσεις. Στην πρώτη φάση, που τέθηκε σε πλήρη παραγωγική λειτουργία στις 23.07.2020, εντάχθηκαν οι συντάξεις γήρατος των αγροτών και οι μεταβιβάσεις αιτία θανάτου. Οι επόμενες τρεις φάσεις έχουν σχεδιαστεί ως εξής:
Φάση Β΄: Συντάξεις Αναπηρίας και Γήρατος υγειονομικών (από Μάρτιο 2021).

Φάση Γ: Συντάξεις Γήρατος μισθωτών, δημοσίου και μηχανικών (από Ιούλιο 2021).

Φάση Δ: Συντάξεις Γήρατος ελεύθερων επαγγελματιών, νομικών και εργαζομένων στον τύπο (από Νοέμβριο 2021).

- **Ψηφιακό πιστοποιητικό πολυτεκνικής ιδιότητας:** Σήμερα, ο πολύτεκνος πολίτης προκειμένου να λάβει το πιστοποιητικό πολυτεκνικής ιδιότητας, μεταβαίνει στο Δήμο, όπου αιτείται και παραλαμβάνει το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης. Με αυτό και κάποια άλλα έγγραφα που χρειάζονται, κατά περίπτωση, απευθύνεται στον πρωτοβάθμιο σύλλογο πολυτέκνων, στον οποίο είναι εγγεγραμμένος. Εκεί, αφού ελεγχθεί η οικονομική προς το φορέα ενημερότητα, υποβάλλει αίτηση έκδοσης πιστοποιητικού πολυτεκνικής ιδιότητας. Ο πρωτοβάθμιος σύλλογος, αφού διενεργήσει έναν πρώτο έλεγχο πληρότητας, αποστέλλει την αίτηση και τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά στην Ανωτάτη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ), η οποία εδρεύει στην Αθήνα και η οποία προβαίνει σε ουσιαστικό και ενδελεχή έλεγχο (σκοπιμότητα, νομιμότητα) και έπειτα εκδίδει το πιστοποιητικό το οποίο αποστέλλει (αποκλειστικά έγχαρτα) είτε στο σύλλογο για να το παραλάβει ο πολίτης, είτε στον πολίτη απευθείας. Με τα νέα μέτρα, η αίτηση για το παραπάνω αναφερόμενο πιστοποιητικό θα υλοποιείται και μέσω της ενιαίας ψηφιακής πύλης gov.gr, με χρήση της θυρίδας του πολίτη και του φορέα. Τα δε απαιτούμενα δικαιολογητικά θα αντλούνται μέσω διαλειτουργικότητας από τον πολίτη ή/και το φορέα αντίστοιχα.
- **Ψηφιοποίηση των πιστοποιητικών μονογονεϊκών οικογενειών**
Προβλέπεται η ψηφιοποίηση των πιστοποιητικών, με τα οποία αποδεικνύεται η ιδιότητα της μονογονεϊκής οικογένειας, με στόχο τη διευκόλυνση στη χορήγηση προνοϊακών οικονομικών ενισχύσεων, όπως για

παράδειγμα το επίδομα στέγασης. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τα εξής πιστοποιητικά: α) πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης (περιπτώσεις άγαμης μητέρας), β) πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη θανάτου (περιπτώσεις χηρείας), γ) απόφαση δικαστηρίου ρύθμισης επιμέλειας (περίπτωση διαζυγίου) ή ιδιωτικό συμφωνητικό που έχει κατατεθεί στο πρωτοδικείο για την έκδοση διαζυγίου (περίπτωση συναινετικής λύσης του γάμου).

7. ΤΟΜΕΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ: Η διαλειτουργικότητα μεταξύ των δημόσιων φορέων και η απλούστευση των διαδικασιών βελτιώνουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες προ τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και ενδυναμώνουν το κράτος δικαίου. Προς την κατεύθυνση αυτή, αναφέρουμε ενδεικτικά τις ακόλουθες δράσεις:

- **Πλατφόρμα χορήγησης επιδόματος πληγέντων από φυσικές καταστροφές:** Στο πλαίσιο χορήγησης επιδόματος σε πληγέντες από φυσικές καταστροφές, είναι σημαντικό να μην επιβαρυνθεί περαιτέρω ο δικαιούχος-πολίτης με γραφειοκρατικές διαδικασίες και να μειωθεί ο χρόνος έγκρισης των αιτήσεων. Η προτεινόμενη παρέμβαση αφορά σε μια ψηφιακά ισοδύναμη διαδικασία, ώστε ο πολίτης να μην απαιτείται να υποβάλει έντυπη αίτηση και δικαιολογητικά με φυσική παρουσία στο Δήμο. Αντ' αυτού, θα έχει τη δυνατότητα να καταθέσει την αίτηση απομακρυσμένα, μέσω εφαρμογής, η οποία θα αξιοποιεί τις υποδομές διαλειτουργικότητας της Δημόσιας Διοίκησης και θα παρέχει τη δυνατότητα υποβολής ψηφιακών εγγράφων, όταν το απαιτούμενο στοιχείο δεν προκύπτει αυτόματα. Πέραν της διευκόλυνσης του πολίτη, η ανάπτυξη της πλατφόρμας θα συμβάλει στη μείωση του διοικητικού φόρτου στο προσωπικό των Δήμων, στον αποτελεσματικότερο συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και στην ενίσχυση της διαφάνειας της διαδικασίας.

- **Εθνικός αριθμός τηλεφωνικής κλήσης για την αντιμετώπιση προβλημάτων καθημερινότητας του πολίτη:** Αφορά στη θεσμοθέτηση και λειτουργία ενός αριθμού κλήσης, στον οποίο ο πολίτης θα καλεί για ζητήματα και προβλήματα καθημερινότητας στον τόπο που ζει, εργάζεται ή επισκέπτεται. Οι Δήμοι ενώνουν τις δυνάμεις τους σε έναν αριθμό πανελλαδικά και επεμβαίνουν τοπικά αντιμετωπίζοντας ζητήματα καθαριότητας, φωτισμού, αποκομιδής απορριμμάτων, κακοτεχνιών οδοστρώματος, αδέσποτων ζώων κλπ. Ο αριθμός θα συνδέεται με τα πληροφοριακά συστήματα που έχουν αναπτυχθεί σε κάθε Δήμο και θα γίνεται αυτόματη εισαγωγή του αιτήματος για επίλυση με σκοπό την ταχύτερη και ενιαία αντιμετώπιση των ίδιων ζητημάτων σε όλη την επικράτεια.
- **«Έξυπνες» Πόλεις - «Έξυπνες» Αγροτικές Περιοχές και Χωριά:** Σημαντική προτεραιότητα της νέας ψηφιακής στρατηγικής είναι ο μετασχηματισμός των πόλεων και των αγροτικών περιοχών σε έξυπνες και βιώσιμες, ώστε όλοι οι πολίτες να μπορούν να επωφεληθούν από τα οικονομικά και κοινωνικά πλεονεκτήματα αυτού του εγχειρήματος. Ενδεικτικές δράσεις: α) Πλατφόρμα ενημέρωσης και διαβούλευσης των πολιτών για μεγαλύτερη διαφάνεια και καλύτερη λογοδοσία. β) Ενιαίο σύστημα αναζήτησης αποφάσεων και κανονιστικών πράξεων των συλλογικών οργάνων (πρόκειται για ένα σύστημα «Δημοτικής Διαφάνειας». γ) Ψηφιακή επικοινωνία (Πλατφόρμα και Διασύνδεση Εφαρμογών) με τους δήμους σε επίπεδο διακίνησης των 25 πιο δημοφιλών συναλλαγών και των 25 πιο δημοφιλών πληρωμών, δ) Σύστημα Ευφύων Μεταφορών με δυνατότητα ενημέρωσης σε πραγματικό χρόνο για περιπτώσεις τροχαίων, διαδηλώσεων κλπ., ε) απομακρυσμένη ιατρική περίθαλψη, δια βίου μάθηση εξ αποστάσεως, βιώσιμος τουρισμός, απομακρυσμένη πολιτιστική ανάπτυξη μέσω ψηφιακών εφαρμογών, στ) «έξυπνη» γεωργία (προειδοποίηση για ακραία μετεωρολογικά φαινόμενα, εποχιακή/6μηνου κλιματική πρόγνωση ξηρασίας, σύστημα πρόγνωσης/χαρτογράφησης πλημμυρών κλπ).

8. ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΕΜΠΟΡΙΟ - ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

- **Αναβάθμιση Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) - Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (e- ΥΜΣ):** Η αναβάθμιση περιλαμβάνει την επέκταση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας μίας στάσης και σε άλλες νομικές μορφές επιχειρήσεων, σε όλες τις διαδικασίες του κύκλου ζωής των επιχειρήσεων, καθώς και στην ηλεκτρονική έναρξη και διακοπή εργασιών για ελεύθερους επαγγελματίες (πρβλ. ΦΕΚ Β΄ 4066/06.09.2021). Στους στόχους της αναβάθμισης περιλαμβάνεται και η ενίσχυση της διαλειτουργικότητας του ΓΕΜΗ με συστήματα άλλων φορέων, με ιδιαίτερη έμφαση στο Taxis. Περαιτέρω αναφέρονται οι διασυνδέσεις με την Τράπεζα της Ελλάδας, το σύστημα ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, τον ΕΦΚΑ, την ΑΑΔΕ, το Μητρώο Πολιτών, το σύστημα του Οικονομικού Επιμελητηρίου, την ΕΛΣΤΑΤ κλπ. Με τα άρθρα 85 επ. του νέου Ν. 4635/2019 (ΦΕΚ Α΄ 167/30.10.2019), το ΓΕΜΗ εκσυγχρονίζεται, ηλεκτρονικοποιείται και απλουστεύεται, συμβάλλοντας, μεταξύ άλλων, στην ψηφιοποίηση των διαδικασιών και επομένως στη μείωση της γραφειοκρατίας και του χρόνου αναμονής για τους υποχρέους.
- **Παρατηρητήριο τιμών αγαθών και καυσίμων (e- Καταναλωτής):** Το Παρατηρητήριο τιμών αγαθών και καυσίμων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων είναι προσβάσιμο από τον καταναλωτή με την ευκολία που παρέχει μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα. Η πλατφόρμα ενημερώνεται καθημερινά σχετικά με τις τιμές λιανικής των αγαθών, ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να παρακολουθεί την εξέλιξη της τιμής των προϊόντων που τον ενδιαφέρουν. Με το άρθρο 57 του Ν. 4796/2021 (ΦΕΚ Α΄ 63/17.04.2021) προβλέπεται η υποχρέωση των επιχειρήσεων υπεραγορών τροφίμων («super markets») για εισαγωγή δεδομένων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα e-Καταναλωτής.

9. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ: Απλοποίηση των διαδικασιών του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών: Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των μεταφορών αποτελεί ικανή και αναγκαία συνθήκη για τη συνολική ανάπτυξη της Ελλάδας και την ανάδειξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της. Επομένως, οι δράσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού πρέπει να συμβάλλουν στον σχεδιασμό, την αποτελεσματική διαχείριση και εποπτεία του συστήματος των μεταφορών (χερσαίων, θαλάσσιων και εναέριων) ως ενιαίου (πανελλαδικού) δικτύου εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων. Βασική προτεραιότητα αποτελεί, επίσης, η άμεση και αποτελεσματική εξυπηρέτηση του πολίτη μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών (π.χ. ηλεκτρονική ενημέρωση πολιτών για τους βαθμούς τους στο Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών/Point system, ηλεκτρονική διαδικασία έκδοσης κάρτας ψηφιακού ταχογράφου, ηλεκτρονική χρέωση διοδίων και πληρωμή με ψηφιακά μέσα με αναλογικότητα ως προς τη διαδρομή που διανύθηκε με αποτέλεσμα τη διέλευση των οχημάτων με ελεύθερη ροή αλλά την εφαρμογή ενός δικαιότερου μοντέλου χρέωσης). Επίσης, προβλέπεται και η ψηφιοποίηση της έκδοσης αδειών οδήγησης (ηλεκτρονική υποβολή δικαιολογητικών, ορισμός ηλεκτρονικά ραντεβού για τις εξετάσεις, ηλεκτρονική ανανέωση της άδειας κλπ). Τα αναμενόμενα αποτελέσματα θα είναι η ταχύτερη έκδοση αδειών οδήγησης, η συνολική μείωση του διοικητικού κόστους, η αποσυμφόρηση των αρμόδιων υπηρεσιών και η καθιέρωση διαδικασιών διαφάνειας. Ήδη έχει θεσμοθετηθεί με το άρθρο 42 του Ν. 4663/2020 (ΦΕΚ Α' 30/12.02.2020), η προσωρινή άδεια οδήγησης θα παραλαμβάνεται ψηφιακά μέσω του gov.gr μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του εξεταζόμενου. Η ψηφιοποίηση της προσωρινής άδειας αποτελεί το πρώτο έργο που υλοποιείται στο πλαίσιο της Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

10. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Δημιουργία πλατφόρμας e-ΜΗΤΕ και διαλειτουργικότητα με μητρώα και συστήματα του Δημοσίου: Στο πλαίσιο ψηφιακού μετασχηματισμού του

ελληνικού τουριστικού κλάδου, προβλέπεται η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας ελέγχου λειτουργίας του συνόλου των τουριστικών επιχειρήσεων, με σκοπό την καλύτερη διοικητική εξυπηρέτηση αλλά και τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού στον τομέα του τουρισμού. Στην πλατφόρμα θα μεταπέσουν τα δεδομένα και οι λειτουργίες του υφιστάμενου Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗΤΕ), με σκοπό να παρέχονται βελτιωμένες υπηρεσίες, όπως η έκδοση νέων αδειών λειτουργίας όσο και η ανανέωση των υφιστάμενων. Το e-ΜΗΤΕ θα διαλειτουργεί με τα μητρώα και συστήματα του δημοσίου (π.χ. ΓΕΜΗ, ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, επιμελητήρια κλπ), προκειμένου να αντλεί δεδομένα σε πραγματικό χρόνο, με ιδιαίτερη έμφαση βεβαίως στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ιδίως των εργαζομένων που θα εγγραφούν στο σύστημα.

Εν κατακλείδι, και επιχειρώντας μια πρώτη αξιολόγηση, ο νέος Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κωδικοποιώντας και επικαιροποιώντας περισσότερες από 120 διατάξεις διάσπαρτων νομοθετημάτων τουλάχιστον 15 ετών (σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4727/2020), φαίνεται να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του Κράτους που απορρέουν από: α) το ενωσιακό ρυθμιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, β) τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 5^Α Σ, το οποίο όχι μόνο κατοχυρώνει το δικαίωμα συμμετοχής κάθε πολίτη στην Κοινωνία της Πληροφορίας αλλά και υποχρεώνει το Κράτος να διευκολύνει τόσο την πρόσβαση στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, όσο και την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοσή τους⁴, γ) τους στόχους της καλής νομοθέτησης, όπως έχουν τεθεί στον Ν.

⁴ Άρθρο 5^Α του Συντάγματος

«1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσης τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19».

4622/2019 (ΦΕΚ Α' 133/07.08.2019) για το Επιτελικό Κράτος. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, η εξυπηρέτηση των αναγκών τους με ταχύτητα, αποτελεσματικότητα, ποιότητα και χωρίς περιττά κόστη, αποτελεί δικαίωμά τους σε ένα σύγχρονο κράτους δικαίου.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας αποτελεί, ασφαλώς, μια μεγάλη πρόκληση και ένα γιγάντιο, πολύπλοκο και δύσκολο έργο. Για την υλοποίηση του έργου αυτού απαιτούνται όραμα, στρατηγική και σημαντικές παρεμβάσεις, οι οποίες ήδη περιγράφονται στη **Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 - 2025** ανά τομέα της ελληνικής οικονομίας και με χρονικό ορίζοντα. Ωστόσο, η πραγματική επίτευξη ή όχι των νομοθετικών στόχων που θέτει ο νέος Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης, αναμένεται να κριθεί στην πράξη, οπότε και θα επαναξιολογηθεί πλέον σε νέα βάση.